

मण्डनदेउपुर नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम: २०८२/८३

- मण्डनदेउपुर नगरपालिकाका नगर सभाका सदस्यज्यूहरू, मण्डनदेउपुर नगरपालिकाको नगर सभाको गरिमामय १७औँ अधिवेशनको पहिलो बैठकमा हार्दिक स्वागत गर्दछु।
- नेपाली जनताले विभिन्न कालखण्डमा गरेका ऐतिहासिक जनआन्दोलन, सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक नेपालको स्थापनार्थ गरेको त्याग र बलिदानलाई स्मरण गर्दै सो क्रममा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात अमर शहिदहरूप्रति सम्मान र भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु।
- मण्डनदेउपुर नगरपालिकाको नगरसभाको यस गरिमामय अधिवेशनमा मण्डनदेउपुर नगरपालिकाको प्रमुखको हैसियतले आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरव महशुस गरेको छु। सम्वत् २०७९ साल वैशाख ३० गते सम्पन्न स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचनबाट समेत पुनः नगर प्रमुखको पदमा निर्वाचित भई कार्यभार सम्हालेको तिन वर्ष पुरा भएको छ। यस अवधिमा नगरपालिकाको विकास र सुशासन कायम गर्ने दिशामा निकै दुरगामी र महत्वपूर्ण प्रभाव पर्ने कार्यहरूको थालनी गरिएको छ। यस कार्यमा नगरवासी तथा सरोकारवाला निकायहरू, विभिन्न राजनितिकदल लगायतबाट प्राप्त भएको सुझाव, सहयोग, सहकार्य र समन्वयको लागि म मण्डनदेउपुर नगरपालिकाको तर्फबाट हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।
- मण्डनदेउपुर नगरपालिकाले स्थानीय सरकारको हैसियतबाट विभिन्न संरचनागत, नीतिगत, कानूनी, प्रशासनिक तथा व्यवस्थापकीय कार्य सम्पादन गरेको छ। मूलतः यस अवधिमा विगत वर्षहरूदेखि नै सञ्चालित आवश्यक कार्यक्रमहरूको निरन्तरता र शीघ्रताका साथ सम्पन्न गर्ने कुरालाई जोड दिँदै थुप्रै नवीन, सिर्जनात्मक, समाजवाद उन्मुख र सुशासनका लागि अपरिहार्य मानिने योजना तथा कार्यक्रमको शुरुवात गरिएको छ। नगर सभा, नगर कार्यपालिका, विषयगत समिति, शाखा र वडास्तरबाट सम्पादन गर्नुपर्ने काम कारवाहीलाई प्रभावकारी तथा स्मार्ट कार्यसम्पादन गर्न प्राथमिकता दिईएको छ।
- नगरसभा र नगर कार्यपालिका अन्तर्गतका विषयगत समितिहरूको भूमिकालाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लगिएको छ। आवश्यक विषयमा कानून तर्जुमा, योजना तथा परियोजनाको निर्माण, सेवा प्रवाहमा सूचना प्रविधिको प्रयोग गर्दै पारदर्शी शासन सञ्चालन गर्ने दिशामा अग्रसर भएका छौं।
- सूचना र प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गरी सेवा प्रवाहलाई सहज बनाउन नगरक्षेत्र भित्रका सम्पूर्ण वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्थाहरू र सामुदायिक विद्यालयहरूमा दिईदै आएको निःशुल्क ईन्टरनेट सुविधालाई निरन्तरता दिँदै थप प्रभावकारी बनाईने छ।
- शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, सामाजिक विकास, भौतिक पूर्वाधार विकास, खानेपानी तथा सरसफाई, विपद व्यवस्थापन, न्याय निरुपणजस्ता विषयका कार्यक्रमलाई सञ्चालन गर्ने कार्यको निरन्तरतालाई प्राथमिकतामा राखेका छौं।
- स्थानीय सरकार जनताको घरदैलोको सरकार हो। यो सरकार संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक नेपालमा लोकतन्त्रको अभ्यासको हिसाबले शासन प्रणालीको आधारस्तम्भ हो। त्यसैले स्थानीय सरकार जनताप्रति जिम्मेवार, भ्रष्टाचारमुक्त, सीमित साधनस्रोतको अधिकतम उपयोगमा दक्ष र मितव्ययी भयो भने मात्रै सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र सफल हुनेछ भन्ने कुरामा नगरपालिका सचेत छ।
- मण्डनदेउपुर नगरवासीको विकास, समृद्धि, जनअपेक्षा र हाम्रा प्रतिबद्धताहरूलाई आर्थिक रूपान्तरणको माध्यमबाट सफल बनाई नागरिकको आधारभूत आवश्यकता परिपूर्ति गर्नु स्थानीय सरकारको प्रमुख दायित्व हो। नागरिकको दैनिक जीवनयापनलाई सहज बनाउन तथा रूपान्तरण गर्न आर्थिक तथा सामाजिक विकासका योजनाहरूमा लगानी गरी नगरवासीको समृद्धि परिलक्षित हुने कार्यक्रमतर्फ नीति तथा कार्यक्रम केन्द्रित गरिएको छ।

आदरणीय नगरसभाका सदस्यज्यूहरू,

मण्डनदेउपुर नगरपालिकाको "समृद्ध देउपुर र मण्डन: कृषि उद्यम र पर्यटन" भन्ने नाराको मर्मलाई आत्मसात गर्दै समुन्नत, समृद्ध र सबल नगरपालिका एवम् सुखी नगरबासी बनाउने आकाङ्क्षा पूर्ति गर्न गत आ.व.हरूको नीति तथा कार्यक्रमको निरन्तरता दिदै आ.व. २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम यो सम्मानित सभा समक्ष प्रस्तुत गर्दछु।

क) पूर्वाधार विकास

१. उत्थानशिल भौतिक संरचनाको निर्माण र त्यसको दिगो संचालनको लागि आयोजनाको सम्भाव्यता तथा वातावरणीय प्रभावको मुल्यांकन गरेर मात्र विकास निर्माणका कार्य अघि बढाईने नीति लिईने छ। नगरक्षेत्रभित्र सम्भाव्यता अध्ययन, वातावरणीय प्रभावको विश्लेषण तथा प्राविधिक मुल्याङ्कन विना स्थानीय पूर्वाधार निर्माण गरिने छैन।
२. नगरक्षेत्रभित्र निर्माण भएका सडकहरूले चर्चेको निजी स्वामित्वमा रहेको जग्गाको रेखाङ्कन गराई लगत कट्टा गर्ने कार्यको थालनी यसै आ.व. बाट गरिनेछ।
३. सङ्घीय तथा वागमती प्रदेश सरकार सँगको लागत साझेदारीमा नगरपालिकाले प्राथमिकता निर्धारण गरेको सडक खण्डहरूको स्तरोन्नती तथा कालोपत्रे गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ।
४. नगरपालिकाको केन्द्रबाट वडा केन्द्र जोड्ने प्रत्येक वडाका मुख्य-मुख्य सडकहरूलाई बाह्रै महिना यातायातका साधन सञ्चालन योग्य बनाइनेछ।
५. यस नगर क्षेत्रभित्र संचालनमा रहेका सार्वजनिक यातायात संचालन हुने मुख्य सडकहरूलाई बाह्रै महिना संचालन योग्य बनाईने र सो कार्य वडा कार्यालय मार्फत निजी क्षेत्रबाट गराई उक्त कार्यको भुक्तानी सडक मर्मत सम्भारकोष बाट तत्काल दिने व्यवस्था मिलाईनेछ।
६. यस नगरपालिकाका संचालनमा रहेका वडा कार्यालय भवनहरूको मर्मत सम्भार, निर्माणाधिन वडा कार्यालयहरूको निर्माण सम्पन्न तथा निर्माण गर्न बाँकी वडा कार्यालयहरूको जग्गा प्राप्ति तथा निर्माण कार्य सुरु गरिनेछ।
७. नेपाल विद्युत प्राधिकरणसँगको सहकार्यमा नगर क्षेत्र भित्रका मुख्य शहरी केन्द्रमा सडक बत्तीको व्यवस्थापनको कार्य थालनी गरिनेछ।

ख) आर्थिक विकास

अ) कृषि तथा पशुपालन

८. किसानले उत्पादन गरेका कृषि उपजको उचित मूल्य प्रदान गर्न संघ र प्रदेश सरकारसँगको साझेदारीमा नगरक्षेत्रभित्र गोदामघर, शीत भण्डार (कोल्ड स्टोर), कृषि उपज सडकलन तथा विक्री केन्द्र वा हाटबजारको व्यवस्था का लागि दातृ निकायसँग समन्वय गरिनेछ। साथै यसका लागि स्थानीय व्यवसायी, व्यावसायिक कृषि फर्म, सहकारी र अन्य सङ्घसंस्थाहरूसँग समेत साझेदारी गरिनेछ।
९. कृषि उत्पादन बृद्धिका लागि लागत साझेदारीमा कृषि चुन वितरण तथा तरकारी, अन्नबाली र फलफूलको बिउ बेर्नाको नर्सरी निर्माण गरी वितरणको व्यवस्था गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ। पकेट क्षेत्रमा आधारित स्थानीय बिउ र बेर्ना उत्पादन र वितरणलाई प्राथमिकता दिईने छ।
१०. जमिनको अवस्था हावापानी माटो तथा उत्पादनको सम्भावना भएको स्थानको पहिचान गरी प्रतिस्पर्धाका आधारमा एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
११. किसानले उत्पादन गर्ने फसल तथा पशुजन्य उत्पादनमा हुने क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न बाली बीमा र पशुपन्छी बीमालाई विस्तार गरिने छ। कृषि उत्पादन तथा पशुपन्छी उत्पादनमा संलग्न किसान तथा उद्यमीहरूलाई कृषि बीमाका लागि आवश्यक प्रिमियम रकममा पचास प्रतिशत अनुदान उपलब्ध गराइनेछ।

१२. दूग्ध उत्पादक किसानहरूलाई प्रोत्साहन गर्न नगरपालिका र वडा कार्यालयहरूले गर्ने सबै कार्यक्रममा चिया, कफि, कोक फ्यान्टा जस्ता तयारी पेय पदार्थको सट्टामा स्थानीय कृषकबाट उत्पादित दुध तथा मोहीको प्रयोगलाई अनिवार्य गरिने छ ।
१३. विश्व खाद्य तथा कृषि संगठन संगको सहकार्यमा राम्रो उत्पादन, राम्रो पोषण, राम्रो वातावरण र राम्रो जीवन प्रवर्द्धन गर्न नमुना कृषि ग्राम कार्यक्रम तथा होमस्टे संचालनलाई निरन्तरता दिईने छ ।
१४. वागमती प्रदेश सरकार तथा जिल्ला कृषि विकास कार्यालय काभ्रेको सहयोगमा माटो परीक्षण ल्याब र कृषि बाली रोग परीक्षण ल्याब स्थापना गरिनेछ । सबै वडाहरूमा कृषि प्राविधिकको कार्यतालिका बनाई सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
१५. कृषि क्षेत्रमा भौगोलिक अवस्था तथा जलस्रोतको उपलब्धता अनुसार सतह सिंचाई, थोपा सिंचाई, लिफ्ट सिंचाईका लागि उपकरणमा ५० प्रतिशत सम्म अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
१६. स्थानीय कृषिको आवश्यकताको आधारमा, वातावरण-मैत्री, आधुनिक प्रविधिमैत्री कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन गरि कृषकको आय आर्जन बृद्धिका पक्षमा जोड दिईने छ ।
१७. रासायनिक मलप्रतिको परनिर्भरता घटाउँदै जैविक मल उत्पादनतर्फ किसानहरूलाई आकर्षित गराउने, हानिकारक विषादीको प्रयोगलाई न्यूनिकरण गर्दै जैविक किटनाशक विषादी प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१८. बुद्धचित्तको व्यापारिक रुपमा प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

आ) उद्यम विकास

१९. नगरमा निर्माणाधीन औद्योगिक ग्रामलाई निर्माण सम्पन्न गरी सञ्चालनमा ल्याईनेछ । उक्त स्थानमा संचालन हुने घरेलु तथा साना उद्योगहरूलाई प्रोत्साहन स्वरूप पहिलो वर्ष शत प्रतिशत, दोस्रो वर्ष पचास प्रतिशत र तेस्रो वर्ष २५ प्रतिशत कर छुटको व्यवस्था गरिनेछ ।
२०. स्नातक वा सोभन्दा माथि उत्तीर्ण गरेका, व्यावसायिक योजना पेश गर्ने युवाहरूलाई छनौट गरी योजना प्रस्तावनाका आधारमा संघ, प्रदेश सरकार एवम् वित्तीय संस्थाको सहकार्यमा सहूलियतपूर्ण ऋणको व्यवस्थाका लागि सहजीकरण तथा परीक्षणको रुपमा सहूलियत पूर्ण ऋणको व्यवस्था गरिनेछ ।
२१. नगरपालिका अन्तर्गतका लघु, साना तथा मझौला उद्योग/व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गर्नका लागि उद्यमशीलता सम्बन्धी अभिमुखीकरण, प्राविधिक सिप विकास तालीम तथा मौजुदा उद्यमीहरूको स्तरोन्नतिका लागि क्षमता अभिवृद्धिका साथै नवीन प्रविधि हस्तान्तरण गरिनेछ ।
२२. सिप सँग जोडिन चाहने यस नगरका युवालाई प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा सम्बन्धी तालिम दिई रोजगारीको बजारमा जाने अवसर मिलाइनेछ ।

इ) पर्यटन विकास

२३. नगर क्षेत्रको पर्यटन विकासका लागि पर्यटन विकास गुरुयोजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२४. मुख्य पर्यटकीय स्थलहरूमा मनोरञ्जन सहितका सेवाहरू दिने इको पार्क, फन पार्क, पदमार्ग, जिपल्याण्ड, साइक्लिङ रुट, भाषिक तथा सांस्कृतिक सङ्ग्रहालय र स्थानीय भेषभुषा प्रदर्शनका लागि नाच घरको स्थापना गर्ने कार्य अगाडी वढाइनेछ ।
२५. नगरकोट, ठुलीचौर, थामीडाँडा, बुद्धथुम्का जस्ता प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्यहरूमा पर्यटन पूर्वाधारको विकास गरिनेछ । साथै वडा नं. ३ स्थित खस्ने गुरुङगाउँमा स्थापित नमुना होमस्टेलाई FAO को फोर बेटर कार्यक्रमसँगको साझेदारीमा व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ र अन्य स्थानहरूमा समेत होमस्टे कार्यक्रम विस्तार गरिनेछ ।

२६. यस नगर क्षेत्रभित्र साहसिक खेल गन्तव्यको विकास गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ। नगरपालिकाको पर्यटकीय सम्भाव्यतालाई उजागर गर्न तथा पर्यटन प्रवर्धन गर्न मुख्य-मुख्य पर्यटकीय स्थानहरूको विद्युतीय एवम् सञ्चार माध्यमबाट प्रचार-प्रसार गरिनेछ।

२७. कृषि पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गर्न कार्यक्रम संचालन गरिने छ।

ग) खानेपानी तथा सरसफाई

अ) खानेपानी

२८. यस नगरमा बसोबास गर्ने नागरिकको खानेपानी र सरसफाई आधारभूत आवश्यकता हुन्। उक्त आवश्यकता पुरा गर्न हरेक घर परिवारमा एक घर एक धारा अवधारण अनुसार स्वच्छ पिउने पानीको व्यवस्था गरिनेछ। साथै करिब १ अर्वको लागतमा निर्माणाधिन मण्डनदेउपुर बृहत सुख्खा खानेपानी आयोजना सम्पन्न गरी ५५०० घरधुरी स्वच्छ खानेपानीको आपूर्ति गरिनेछ तथा करिब ३८ करोडको लागतमा निर्माणाधिन नगरकोट नाल्दुम बृहत खानेपानी आयोजना समेत सम्पन्न गरिनेछ।

२९. नगरभित्रको जलस्रोतहरूको नक्साङ्कन गर्ने कार्यलाई प्राविधिकको संयोजकत्वमा समिति गठन गरी अभिलेखिकरण गरिनेछ। स्रोतहरूको संरक्षणको लागि क्रमशः दीर्घकालीन गुरुयोजना बनाई लागू गरिनेछ।

३०. नगरकोट क्षेत्रको खानेपानी व्यवस्थापन लागि आवश्यक परेमा जग्गा व्यवस्थापन गर्न र सो खानेपानी योजनाका जग्गा खरिदका लागि उपभोक्ताबाट अग्रिम रुपममा रकम संकलन गराईनेछ।

आ) आधारभूत स्वास्थ्य सेवा

३१. गत आर्थिक वर्षमा संचालन गरिएका स्वास्थ्य सेवाका कार्यक्रमहरूलाई थप व्यवस्थित गरि निरन्तरता दिईने छ।

३२. पालिका भित्र संचालित हरेक स्वास्थ्य संस्थामा ईलेक्ट्रोनिक हेल्थ म्यानेजमेन्ट ईन्फरमेसन सिस्टम लागू गरिनेछ।

३३. नगर अस्पतालमा जनशक्ती व्यवस्थापन सहित स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम लागू गरिने छ।

३४. हरेक एक घण्टाको पैदल दुरिमा स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन थप खोप केन्द्र भवन निर्माण र संचालन गरिनेछ।

३५. स्वस्थ पालिका कार्यक्रमका लागि तथ्यांक संकलन र पालिका भित्रका वासिन्दाको स्वास्थ्य प्रोफाईल तयार पारिने छ।

३६. स्वास्थ्य संस्थाको भौतिक प्रशासनिक सुधार तथा जनशक्ती व्यवस्थापन गरि न्युनतम सेवा मापदण्ड लाई सुधार गरि पूर्ण रुपमा लागू गरिनेछ।

३७. मौजुदा ५ शैयाको नगर अस्पताललाई विस्तार गरी १५ शैयाको अस्पतालमा स्तरोन्नति कार्य आगामी आ.व सम्ममा सम्पन्न गरिने छ। मौजुदा अस्पतालबाट एक्सरे सेवा, ल्याव परिक्षण सेवा र वर्थिङ सेन्टर २४ सै घण्टा प्रदान गरिनेछ।

३८. सुत्केरी महिला तथा बालबालिकाको स्वास्थ्यलाई ध्यानमा राखी अतिरिक्त पोषण उपलब्ध गराउन विभिन्न संघ संस्था सँग समन्वय र सहकार्य गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ।

३९. महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकालाई दिईदै आएको प्रोत्साहन भत्तालाई निरन्तरता दिईने छ।

४०. नसर्ने रोग पहिचान तथा उपचारका लागि वडा स्तरमा संचालित कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ।

इ) युवा तथा खेलकुद विकास

४१. बालबालिका तथा युवाहरूको शारीरिक र मानसिक विकासका लागि खेलकुदका गतिविधिहरू सञ्चालन गर्न नगरमा नगरस्तरीय खेलकुद प्रतियोगिताहरू सञ्चालन गरिनेछन्। यस नगर अन्तर्गतका विद्यालय तथा क्लबहरू बीच खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गर्ने, नगर बाहिर हुने खेलकुद प्रतियोगितामा नगरको प्रतिनिधित्व

हुने गरी प्रतियोगिताहरूमा सहभागी हुने व्यवस्था मिलाइने तथा क्लवहरूलाई खेलकुद सामग्री उपलब्ध गराइनेछ ।

४२. नगरपालिकामा युवा सहभागिता वृद्धि गर्न युवा तथा खेलकुद परिषद् गठन गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
४३. नगरपालिका भित्रका युवालाई आयमूलक, व्यावसायिक र सिपमूलक तालिम प्रदान गरिनेछ ।
४४. युवाहरूलाई लक्षित गरी सरकारी सेवा प्रवेशका लागि सेवा प्रवेश तयारी (लोक सेवा तथा शिक्षकसेवा आयोग तयारी) कक्षाहरू सञ्चालन गर्न नीजि क्षेत्रलाई अनुमती प्रदान गर्ने तथा वार्षिक रूपमा कम्तीमा एउटा तयारी कक्षा नगरपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट संचालन गर्न नीति लिईने छ ।
४५. नगरपालिकामा खेलकुद विकासका लागि मेयर कप खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ ।
४६. नगरपालिका स्तरीय खेलकुद विकास समिति, महिला परिषद्, दलित उत्थान परिषद् तथा आदिवासी जनजाति उत्थान परिषद् गठन गरिनेछ ।
४७. नगर स्तरीय खेलकुद मैदान निर्माण तथा कवर्ड हल निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।

ई) शिक्षा तर्फ

४८. यस नगरक्षेत्र भित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरूको सामान्यतः शैक्षिक शत्रु सुरु हुन भन्दा अगाडी वर्षमा एक पटक मात्र सुरु गर्ने नीति लिईनेछ ।
४९. सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा वालमैत्री उद्यान निर्माण गरी क्रमशः हरित विद्यालय निर्माण अभियान संचालन गरिने छ ।
५०. विद्यार्थी कम भएका माध्यमिक विद्यालयहरूलाई नजिकका विद्यालयमा माध्यामिक तहको कक्षा समायोजन गरी भौगोलिक अवस्था, विद्यालयको दुरी र भौतिक पूर्वाधारको अवस्था अध्ययन गरी छनोट भएका मा.वि.मा ९-१२ को कक्षा संचालन गर्ने नीति लिईने छ । डेडीथुम्का मा.वि., महादेवस्थानमा नमुनाको रूपमा शैक्षिक सत्र २०८३ बाट प्राविधिक शिक्षाको सुरुवात गरिनेछ ।
५१. यस नगरक्षेत्र भित्र रहेका सम्पूर्ण सामुदायिक विद्यालयमा तहगत स्थायी शिक्षकहरूबीच खुल्ला प्रतिस्पर्धा गराई प्रधानाध्यापक छनोट गरी स्थानीय शिक्षक सेवा आयोगले सामान्यतया ५ वर्षको लागि नियुक्तिको सिफारिस गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ । यसरी नियुक्त भएका प्रधानाध्यापकले ५ वर्षको विद्यालय सुधार कार्ययोजना बनाई नगरपालिकाबाट अनुमोदन गराउनुपर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
५२. शिक्षकको कार्यसम्पादनलाई वृत्तिविकास र सुरुवा बढुवा प्रयोजनसँग आबद्ध गरी नतिजामा आधारित स्वचालित प्रणालीको विकास गरिने छ ।
५३. दीर्घकालीन शिक्षा विकास गुरुयोजना निर्माण गरी साधारण र प्राविधिक शिक्षामा नयाँ कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न विद्यालयहरूलाई अभिप्रेरित गरिनेछ ।
५४. यस नगरक्षेत्र भित्र रहेका युवाहरूलाई सिप, क्षमता, दक्षता सहित रोजगारीको वजारमा पठाउन मण्डनदेउपुर नगर प्राविधिक तालीम केन्द्र स्थापना गरी संचालनमा ल्याईनेछ ।
५५. विभिन्न विश्वविद्यालयहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरी नगरक्षेत्रभित्र रहेका युवाहरूलाई प्राविधिक विषयमा उच्च शिक्षा अध्ययनको अवसर सिर्जना गर्न समन्वयात्मक भूमिका निर्वाह गरिनेछ ।
५६. अभिभावक विहीन बालबालिकाहरूको माध्यमिक शिक्षासम्मको निशुल्क अध्ययनको लागि आर्थिक सुविधा सहितको अवसरको सुनिश्चतता गरिनेछ ।
५७. विद्यालयहरूमा लैङ्गिक तथा अपाङ्गमैत्री भौतिक संरचनाहरू निर्माण तथा आवश्यकताको आधारमा छात्राहरूका लागि सेनेटरी प्याड र महिनावारी बेडरेस्टको व्यवस्था गरिनेछ ।
५८. सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गरी एस.ई.ई. उत्तिर्ण गरेका दलित, महिला, आदिवासी जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति पिछडिएको वर्ग, अति विपन्न र जेहेन्दार छात्रछात्रालाई अध्ययनपछि नगरपालिकामा कम्तीमा ३

वर्षसम्म सम्बन्धित क्षेत्रमा अनिवार्य सेवा गर्ने गरी कृषिमा-१ जना, स्वास्थ्यमा-१ जना र इन्जिनियरिङमा-१ जनालाई भौचरमा आधारित छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

५९. अपाङ्गता भएका बालबालिकालाई शिक्षा उपलब्ध गराउन विशेष व्यवस्था मिलाईने छ ।
६०. आधारभूत तहका सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा स्थानीय पाठ्यक्रम र छनोट भएका आधारभूत विद्यालयमा मातृभाषा शिक्षा लागू गरिनेछ ।
६१. यस नगर क्षेत्रभित्र बसोवास गर्ने विद्यार्थीका लागि डेडीथुम्का पब्लिक क्याम्पसमा उच्च शिक्षाको स्नातक तह अध्ययनका लागि मण्डनदेउपुर नगर छात्रवृत्ति उपलब्ध गरिनेछ ।
६२. सामुदायिक विद्यालयहरूमा अङ्ग्रेजी र बहुभाषिक माध्यमबाट शिक्षा प्रदान गर्ने नीति अनुरूप अङ्ग्रेजी, बहुभाषिक र स्थानीय पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
६३. सामुदायिक विद्यालयको सिकाइ उपलब्धि अभिवृद्धिका लागि विद्यालय शिक्षक र प्र.अ.लाई शैक्षिक सत्रको सुरुवातमा सामूहिक रूपमा नगरपालिकाबाट कार्यसम्पादन सम्झौता गराईने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
६४. समाजमा रहेका अनुभवी व्यक्ति तथा जेष्ठ नागरिकबाट सामुदायिक विद्यालयमा अतिरिक्त कक्षा (नैतिक शिक्षा, जीवनोपयोगी शिक्षा, स्थानीय तथा रैथाने प्रविधि) सञ्चालन गर्ने नीति लिईने लिईने छ ।
६५. सामुदायिक विद्यालयहरूका शिक्षकका लागि सेवा प्रवेश, सेवाकालीन र पुनर्ताजगी तालीमका लागि काठमाण्डौ विश्वविद्यालय शिक्षा संकायको डिन कार्यालय सँग समन्वय गरी कार्यसम्पादन गरिनेछ ।
६६. विद्यालयमा नयाँ जनशक्ति भित्र्याउने उद्देश्यले आगामी आर्थिक वर्षमा पनि २० वर्ष स्थायी सेवा अवधि पूरा गरी ५० वर्ष उमेर नाघेको र अनिवार्य अवकाश हुन ५ वर्षसम्म बाँकी रहेका शिक्षकले अवकाश लिन चाहेमा शिक्षकलाई नगद र प्रशंसापत्रसहित सम्मान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
६७. नतिजाका आधारमा उत्कृष्ट विद्यालयका विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी, प्रधानाध्यापक र विषय शिक्षकलाई वार्षिक रूपमा नगरपालिकाबाट सम्मान गरिनेछ ।

उ) महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखा

६८. किशोरीहरूको समुह गठन गरी विभिन्न किशोर किशोरीसँग सम्बन्धित चेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । लैङ्गिक असमानता न्यूनीकरण र बाल संरक्षण लागि एकीकृत कोषको स्थापनाको बनाई कृयाशिल गरिनेछ ।
६९. मानव बेचबिखन तथा लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावितहरूको संरक्षण र पुनर्स्थापनाका लागि जोड दिइनेछ ।
७०. बालबालिका तथा किशोर/किशोरी माथि हुने दुर्व्यवहार, हिंसा र भेदभावको अन्त्यका लागि स्थानीय तह, समुदाय, विद्यालय, निजी क्षेत्र सञ्चार जगत र बालअधिकारका क्षेत्रमा क्रियाशिल संस्थाहरू तथा नेपाल प्रहरीसंग सहकार्य गरी अभिमुखीकरण गरिनेछ ।
७१. हिंसा, दुर्व्यवहार, भेदभावमा परेका, मानसिक स्वास्थ्य समस्या भएका, अशक्त, परिवार विहिन विपन्न ज्येष्ठ नागरिकहरूको संरक्षण सम्बर्द्धनका लागि दिवा सेवा केन्द्र संचालनका साथै तिर्थ धाम गराउने व्यवस्था गराईने छ ।
७२. आधारभूत शिक्षा, स्वास्थ्य सेवा, आयआर्जन र स्थानीय तहले दिने अन्य सेवा सुविधाहरूमा यौनिक अल्पसंख्यकहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
७३. नेपाल सरकारको राष्ट्रिय नीति अनुसार वि.स.२०८७ साल सम्म बालमैत्री स्थानीय तह घोषणा गरी सक्ने लक्ष्य रहेको हुदाँ यसै आ.ब.मा यस नगरपालिकाका कम्तिमा ३ वटा वडाहरू बाल मैत्री वडा घोषणा गर्ने नीति लिईने छ ।
७४. आधारभूत शिक्षा, स्वास्थ्य सेवा, आयआर्जन र राज्यले दिने अन्य सेवा सुविधाहरूमा अपाङ्गता भएका नागरिकहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

७५. सुखी र खुशी घर समृद्ध समाज निर्माण अभियान संचालनको लागि सासु बुहारी कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
७६. महिला जनप्रतिनिधिको क्षमता अभिवृद्धि गर्न नेतृत्व विकास गराइनेछ।
७७. गृहणी महिला र एकल महिलालाई प्राथमिकता दिदै स्वरोजगार बनाउन सिपमुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
७८. सामाजिक विकृति, विसंगती, विभेद तथा घरेलु हिंसा न्युनिकरणको लागि लागु पर्दाथ दुर्व्यसन, जाँड रक्सी र जुवा तास नियन्त्रणको लागि अभियान संचालन गरिनेछ। यस्ता विकृति विसंगती शुन्य पार्ने टोललाई पुरस्कृत गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
७९. समाजमा पछाडी पारिएका वर्ग दलित, लोपोन्मुख, सिमान्तकृत जनजातिको लागि विशेष किसिमको कार्यक्रम संचालन गरी पहुँचमा अभिवृद्धि गरिनेछ।
८०. ऐतिहासिक साँस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण सम्बर्द्धन गरी साँस्कृतिक जगेर्ना गर्न नगरस्तरीय कार्यदल गठन गरी अभिलेखीकरण गरिनेछ।
८१. आमाबाबु बिहिन बालबालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्य र पोषणको व्यवस्था गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।

ऊ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

८२. स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलता सम्बन्धी सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन गरी विपदबाट जनधनको क्षति न्यूनीकरण गर्न आवश्यक पूर्व तयारी गरिनेछ।
८३. विपदबाट हुने आर्थिक तथा भौतिक क्षतिलाई सम्बोधन गर्न कृषि, घरेलु तथा साना उद्योगलाई सहूलियत दरमा बीमा गर्ने व्यवस्था गरिनेछ।
८४. नगरपालिकाभित्र उत्सर्जन हुने फोहोर व्यवस्थापनका लागि वडागत सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछन्।
८५. वातावरणमैत्री वडा घोषणा गरी क्रमशः वातावरणमैत्री नगर घोषणाको कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
८६. विपद व्यवस्थापन कोषलाई निरन्तरता दिई विपद रोकथाम, प्रतिकार्य, पुनर्लाभ र पुनर्स्थापना कार्य गरिनेछ।
८७. सामुदायिक वन तथा अन्य वन क्षेत्रमा आगलागी नियन्त्रणका लागि अग्नि रेखा निर्माण तथा वर्षातको पानी पुर्नर्भरणका लागि एक सामुदायिक वन ५ पोखरी निर्माण कार्यको थालनी गरिने छ।
८८. संघ तथा वागमती प्रदेश सरकारसंगको साझेदारीमा इन्द्रावती नदी, चाखोला र ढाँडखोला लगायतका नदी कटान क्षेत्रहरूमा तटबन्ध निर्माण गरी खेती योग्य जमिन, आवास तथा उद्योग संरक्षण कार्यक्रम संचालन गरिने छ।
८९. २०८१ असोज १०-१२ गते भएको वर्षातबाट क्षति भएका आवासहरू पुनर्निर्माणका लागि संघीय र प्रदेश सरकारसंगको साझेदारीमा आवास निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ।

घ) सुशासन तथा सेवा प्रवाह

अ) सेवा प्रवाह/लक्षित वर्ग

९०. सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई बैकिङ प्रणालीमा व्यवस्थित गर्दै लाभग्रीहरूको लगत अद्यावधिक तथा नविकरण बायोमेट्रिक प्रणाली मार्फत गरिनेछ। सो भत्ता वितरणका लागि सम्बन्धि वडा कार्यालयबाट सेवा प्रवाह गर्न बैकसँग समन्वय गर्ने प्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ।
९१. व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणालीलाई प्रविधिमैत्री र सरल बनाउनका लागि राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभागको समन्वयमा सञ्चालित अनलाइन प्रणालीलाई निरन्तरता दिइनेछ।
९२. यस नगरको भौतिक पूर्वाधार विकासलाई व्यवस्थित र दीर्घकालीन बनाउन स्थानीय नीति तथा योजना आयोग मार्फत तर्जुमा गरिएको आवधिक योजनालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।
९३. नगरपालिकामा रहेका अस्थायी र करार कर्मचारीको सुरक्षाका लागि सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध हुने व्यवस्थालाई अगाडी बढाइने छ।

९४. यस नगर क्षेत्रभित्र सम्भाव्यता अध्ययन गरी कम्तिमा एउटा एकीकृत बस्ती विकास योजना तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ।
९५. यस नगरपालिकाले बर्गीकरण गरेको जग्गाको आधारमा कृषियोग्य जमिन भनी तोकिएको क्षेत्रमा आवास निर्माणमा रोक लगाईने छ।
९६. समुदायमा आधारित साझेदारीको आधारमा प्रत्येक वडामा रहेका सामुदायिक भवन, पार्क, चौतारी, पाटीपौवा, मठ-मन्दिर, गुम्बाहरूको आवश्यक मर्मत सम्भार गरी स्थानीय समूहहरूको बैठक तथा जेष्ठ नागरिक मिलन केन्द्रको रूपमा प्रयोग गर्ने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ।
९७. नगरपालिकाभित्र निर्माण हुने संरचनाहरू सार्वजनिक सडक, स्वास्थ्य भवन, विद्यालय एवम सामुदायिक भवन तथा शौचालय आदिलाई अपाङ्गमैत्री बनाउने कार्यको थालनी गरिनेछ।
९८. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको सबै प्रकारका अधिकारको प्रत्याभूत गर्दै समष्टिगत विकासका लागि सहभागितामूलक नीति र अपाङ्गमैत्री भौतिक पूर्वाधार विकासमा जोड दिइनेछ। अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको सामाजिक पुनःस्थापना कार्यक्रम तथा तालिम सञ्चालन गरिनेछ।
९९. नगरपालिकाको सेवा प्रवाहलाई व्यवस्थित गर्न नागरिकको गुनासो सुन्न कल सेन्टरको स्थापना गरी संचालन गरिनेछ।
१००. आर्थिक कारोवार गरी मुनाफा आर्जन गर्ने वित्तीय संस्था बैंक सहकारी तथा निजी संस्थासंग साझेदारीमा कार्यक्रम गर्न सकिनेछ। तर त्यस्ता संस्थालाई अनुदान उपलब्ध नगराउने नीति दिइने छ।

आ) क्षमता विकास र नवप्रवर्तन

१०१. स्थानीय सेवा आयोग गठन गरी नगरपालिकाको सेवा प्रवाहलाई व्यवस्थित र नागरिक मैत्री बनाउन दरबन्दी संरचनालाई छरितो बनाईने छ।
१०२. नगरपालिका भित्रका जनप्रतिनिधि, सरकारी कर्मचारी, शिक्षक, विद्यार्थीले अनिवार्य रूपमा नेपालमा बनेको कपडाको पोशाक लगाउनुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ।
१०३. विभिन्न गैरसरकारी संस्था, सहकारी, निजी तथा अन्य संघ संस्थाको वार्षिक कार्यक्रमहरू अनिवार्य रूपमा नगरपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेटमा समावेश गराउने व्यवस्था मिलाईने छ।

ड) राजस्व परिचालन

१०४. नगरपालिकाको वर्तमान राजस्व प्रणालीलाई पारदर्शी बनाउन राजस्व सुधार कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।
१०५. वस्तु तथा सेवा उत्पादन, विक्री वितरण गर्ने नगरक्षेत्र भित्र संचालन हुने सबै प्रकारका व्यवसायहरूलाई करको दायरामा अनिवार्य समावेश हुनुपर्ने व्यवस्थालाई व्यवस्थित गर्न आ.व. २०८१/८२ को पहिलो ६ महिनाभित्र दर्ता हुन आउने व्यवसायीलाई व्यवसाय दर्तामा लाग्ने वार्षिक शुल्कमा जरिवाना छुट दिने व्यवस्था मिलाईनेछ।
१०६. नगरपालिकाभित्र सञ्चालनमा रहेका उद्योग, व्यवसाय र होटलहरूलाई अनिवार्य रूपमा दर्ता/सूचीकृत गराई करको दायरामा ल्याउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
१०७. कृषि क्षेत्रको उत्थान र प्रवर्धनका लागि आगामी आ.व.देखि कृषिसम्बन्धी फर्म, उद्योग, व्यवसायिक संस्थाको दर्ता वा नवीकरण शुल्कमा ५०% छुट दिने व्यवस्था गरिनेछ।
१०८. सार्वजनिक जग्गाको लगत सडकलन तथा राजस्व वृद्धि अभियान सञ्चालन गरिनेछ।
१०९. नगरपालिका क्षेत्रभित्र बसोवास गर्ने गरिवीको रेखामुनी रहेका नागरिकलाई मध्यनजर गरी नगरपालिकाले लगाउदै आएको सम्पत्ति कर मध्ये रु १० लाख रुपैया सम्मको सम्पत्तिकरमा शतप्रतिशत कर छुट दिने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ।

११०. नगरक्षेत्रभित्र रहेका सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरी सामुदायिक वन उपभोक्ताहरूले उठाएको राजस्व रकमको १० प्रतिशत रकम नगरपालिकाको सञ्चित कोषमा दाखिला गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

च) न्यायिक समिति

१११. सबै नगरवासीहरूलाई सर्वसुलभ, निष्पक्ष, छिटो, छरितो, पहुँच योग्य र प्रभावकारी न्याय सेवा प्रदान गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
११२. मेलमिलाप तथा बहुसरोकारवाला द्वन्द्व रुपान्तरणका क्षेत्रमा कार्यरत व्यक्ति तथा संघ संस्थाहरूलाई तालिम लगायतका कार्यहरूमा सहभागिता गराईने नीति अवलम्बन गरी वडा र नगर मेलमिलाप केन्द्र सञ्चालन कार्यविधि, न्यायिक समिति र मेलमिलापकर्ताहरूको सेवा शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी नियमावली अद्यावधिक गरी लागू गरिनेछ ।
११३. सकारात्मक सोच र तनाव व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै सचेतना अभिवृद्धि गरिनेछ ।
११४. न्यायिक समिति, मेलमिलापको प्रक्रिया र सकारात्मक सोचको बारेमा विद्यालयस्तरमा समेत तालीम प्रदान गर्ने तथा बाल अधिकार लगायत सामाजिक ऐन कानूनका बारेमा जानकारी बजाउँदै समुन्नत समाजको निर्माण गरिनेछ ।
११५. अन्य न्यायिक समितितमा भएको असल अभ्यास आदन प्रदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

राष्ट्रिय रोजगार कार्यक्रम

११६. श्रमको सम्मान मण्डनको अभियान कार्यक्रम संचालन गरी रोगारीका अवसरहरू सिर्जना गरिनेछ ।
११७. सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम सामी अन्तरगत बैदेशिक रोगारीलाई सुरक्षित र मर्यादित बनाउन वित्तीय साक्षर, समुदायस्तरमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम र मनोसामाजिक परामर्श सेवालाई निरन्तरता दिईने छ ।
११८. बैदेशिक रोजगारीममा जाने नागरिकलाई तालिम दिने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ ।

आदरणीय नगरसभाका सदस्यज्यूहरू,

मण्डनदेउपुर नगरपालिकालाई जनअपेक्षा अनुरूपको सशक्त र प्रभावकारी स्थानीय सरकारको रूपमा विकास गर्न आवश्यक सहयोग गर्ने नेपाल सरकार, बागमती प्रदेश सरकार, नगरसभाका सदस्यज्यूहरू, विज्ञ सल्लाहकार समूह, स्थानीय नीति तथा योजना आयोग, स्थानीय शिक्षक सेवा आयोग, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, विभिन्न संघ-संस्था, सुरक्षाकर्मी, पत्रकार, नगरवासी, बुद्धिजीवी र कर्मचारी वर्गमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दै यो नीति तथा कार्यक्रम सफल कार्यान्वयनमा सबैको पूर्ण सहयोग प्राप्त हुने आशा र विश्वास व्यक्त गर्दछु ।

“समृद्ध देउपुर र मण्डन: कृषि उद्यम र पर्यटन”

धन्यवाद !

टोक बहादुर तामाङ

नगर प्रमुख

मण्डनदेउपुर नगरपालिका

मण्डनदेउपुर नगरपालिकाको कार्यक्रम तथा बजेट, २०८२/०८३

आदरणीय सभाका अध्यक्ष ज्यू तथा नगरसभाका सदस्यज्यूहरू,

नगरसभाको १७औं अधिवेशनको प्रथम बैठकमा म गत आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ र चालु आ.व. २०८१/०८२ मा विनियोजित बजेट र प्रगतिको संक्षिप्त समीक्षा प्रस्तुत गर्दछु।

आ.व. २०८०/०८१ को यथार्थ आय तथा व्ययको विवरण

यस नगरपालिकाको गत आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा अ.ल्या. मार्फत ६ करोड ३२ लाख ३२ हजार ३८३ रुपैयाँ २५ पैसा, आन्तरिक राजस्व बाट ८ करोड ८८ लाख ५२ हजार ४१८ रुपैयाँ ७९ पैसा, सङ्घीय सरकार सशर्त अनुदान चालु खर्च तर्फ २४ करोड ४ लाख ६० हजार ९५२ रुपैयाँ ५६ पैसा, सङ्घीय सरकार सशर्त अनुदान पुँजीगत खर्च तर्फ ३८ लाख ८२ हजार ३०७ रुपैयाँ, सङ्घीय सरकार विशेष अनुदान पुँजीगत खर्च तर्फ ६ लाख ९० हजार ८६८ रुपैयाँ, सङ्घीय सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण अनुदान १० करोड ९ लाख ५ हजार रुपैयाँ, संङ्घीय समपूरक अनुदान ५१ लाख ७६ हजार ६६४ रुपैयाँ, प्रदेश सशर्त अनुदान चालु खर्च तर्फ १ करोड ५१ लाख ७१ हजार ३०६ रुपैयाँ, प्रदेश सशर्त अनुदान पुँजीगत खर्च तर्फ ४० लाख ४० हजार १४४ रुपैयाँ, प्रदेश समानीकरण अनुदान १ करोड ९ लाख ६ हजार रुपैयाँ, प्रदेश समपूरक अनुदान २ करोड ३७ लाख ३५ हजार ४२५ रुपैयाँ, राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त मूल्य अभिवृद्धि कर र अन्तःशुल्क बाट ७ करोड ९० लाख १९ हजार १७० रुपैयाँ ०४ पैसा, राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर २ करोड १० लाख ९४ हजार ६८६ रुपैयाँ ३२ पैसा, घर जग्गा रजिष्ट्रेसन बाट २ करोड ५० लाख ३८ हजार १८२ रुपैयाँ ८६ पैसा र बाँडफाँडबाट प्राप्त वन रोयल्टी बाट २ हजार २९ रुपैयाँ ९६ पैसा गरी कुल ६८ करोड २२ लाख ७ हजार ५३७ रुपैयाँ ७८ पैसा आय रहेको र कुल खर्च ६० करोड ४३ लाख ९६ हजार ४८३ रुपैयाँ १८ पैसा रहेको थियो।

चालु आ.व. २०८१/०८२ को संशोधित अनुमान

यस नगरपालिकाको चालु आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा अ.ल्या. मार्फत ८ करोड ३६ लाख ५ हजार १७६ रुपैयाँ ७७ पैसा, आन्तरिक राजस्व बाट ९ करोड ८८ लाख ८४ हजार १०४ रुपैयाँ १० पैसा, सङ्घीय सरकार सशर्त अनुदान चालु खर्च तर्फ २५ करोड ६१ लाख १६ हजार रुपैयाँ, सङ्घीय सरकार सशर्त अनुदान पुँजीगत खर्च तर्फ ७ करोड ५२ लाख ८ हजार रुपैयाँ, सङ्घीय सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण अनुदान १० करोड १८ हजार ४०० रुपैयाँ, सङ्घीय समपूरक अनुदान १ करोड ५० लाख रुपैयाँ, संङ्घीय विशेष अनुदान २ करोड ४५ लाख रुपैयाँ, प्रदेश सशर्त अनुदान चालु खर्च तर्फ २ करोड ४८ लाख ९१ हजार रुपैयाँ, प्रदेश सशर्त अनुदान पुँजीगत खर्च तर्फ १ करोड २६ लाख ६० हजार रुपैयाँ, प्रदेश समानीकरण अनुदान १ करोड ७ लाख ६४ हजार रुपैयाँ, प्रदेश समपूरक अनुदान ३ करोड रुपैयाँ, बाँडफाँडबाट प्राप्त मूल्य अभिवृद्धि कर र अन्तःशुल्क अन्तर्गत ८ करोड १८ लाख ६४ हजार ८६० रुपैयाँ ८० पैसा, राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर १ करोड ९८ लाख ८४ हजार ४८४ रुपैयाँ ५९ पैसा, घर जग्गा रजिष्ट्रेसन बाट ३ करोड ५४ लाख २५ हजार २३३ रुपैयाँ ८२ पैसा प्राप्त हुदाँ संशोधित अनुमान गरी कुल ८६ करोड ८८ लाख २१ हजार २६० रुपैयाँ ०८ पैसा आय हुने संशोधित अनुमान रहेको र खर्च ६६.९ प्रतिशत हुने अनुमान गरिएको छ।

आदरणीय सभाका अध्यक्ष ज्यू तथा नगरसभाका सदस्यज्यूहरू,

अब म नगरपालिकाको सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को आय, व्यय, बजेट विनियोजन र स्रोतको व्यवस्थाको योजना प्रस्तुत गर्दछु।

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयन गर्न १ अर्ब १० करोड ७५ लाख ४५ हजार ५५९ रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु। कुल विनियोजित बजेटमध्ये पूँजीगततर्फ रु. ५० करोड २२ लाख ५० हजार रुपैयाँ (४५.३४ प्रतिशत) र चालुतर्फ रु. ६० करोड ५२ लाख ९५ हजार ५५९ (५४.६६ प्रतिशत) रहेको छ।

आदरणीय नगर सभाका अध्यक्ष तथा नगर सभा सदस्यज्यूहरू,

आ.व. २०८२/०८३ को लागि अनुमानित आम्दानी, चालु तथा पूँजीगत खर्चबाट विनियोजित खर्च, कार्यक्रम तथा योजनाहरूलाई अनुसूचीमा राखी सोही बमोजिम स्विकृत गर्न प्रस्ताव गरेको छु।

१. नगरपालिकाको दैनिक प्रशासनिक कामकाज तथा प्रभावकारी सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक पर्ने प्रशासनिक खर्चको लागि २१ करोड १५ लाख १ हजार ५५९ रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु।
२. नगरपालिका अन्तरगत प्रत्येक वडाहरूमा अर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार विकास तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धि कार्यक्रम सञ्चालनका लागि ६ करोड रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु। विनियोजित बजेट रकमबाट मण्डनदेउपुर नगरपालिकाको पहिलो आवधिक योजनाले परिलक्षित गरेको पूर्वाधार विकास, सामाजिक विकास, आर्थिक विकास, वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन र सुशासन तथा संस्थागत विकासका क्षेत्रमा योगदान पुऱ्याउने गरी कार्यक्रम छनौट गरिएकोछ।
३. विपद् व्यवस्थापन कोष व्यवस्थापन, राहत वितरण र विपद्बाट क्षतिग्रस्त निजी आवास तथा संरचनाहरूको पुनर्निर्माणको लागि २ करोड रुपैयाँ व्यवस्था गरेको छु।
४. चालु आ.व.को संशोधित अनुमान बमोजिम नगरपालिकाबाट चालु आ.व.मा सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रमहरूको भुक्तानी सम्पन्न नहुने देखिएकोले चालु आ.व. मा सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रमको भुक्तानी दायित्वको लागि ७ करोड ८७ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरेकोछु।
५. चालु आ.व. का लागि विनियोजन भई स्विकृत भएका विभिन्न योजना तथा कार्यक्रमहरू पर्याप्त स्रोत सुनिश्चितता हुन नसकी कार्यान्वयन हुन नसकेकोले त्यस्ता योजना तथा कार्यक्रमहरूको आगामी आ.व. मा कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु। उल्लिखित योजना तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनका लागि ७ करोड ७४ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरेकोछु।
६. नगरपालिका क्षेत्रका मुख्य, सहायक र भित्री सडकहरू वर्षेभरि सञ्चालन गर्न त्यस्ता सडकहरूको नियमित मर्मत सम्भार कार्यका लागि ९४ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु।
७. सङ्घीय सरकार र बागमती प्रदेश सरकारसँग समपुरक अनुदान साझेदारिमा सञ्चालन गरिने सडक पूर्वाधार योजनाका लागि ८ करोड ९५ लाख ५० हजार रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु।
८. सङ्घीय सरकारसँग साझेदारिमा निर्माणाधिन १५ शैयाको नगर आधारभुत अस्पतालको निर्माण कार्य आगामी दुई वर्ष भित्र सम्पन्न गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु। नगर आधारभुत अस्पताल निर्माणका लागि आगामी आ.व.को लागि ९ करोड ५६ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु।
९. सङ्घीय सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदान, बागमती प्रदेश सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदान तथा विशेष अनुदानका योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु।
१०. नगरपालिकाको कृषि विकास, पशुपन्छी विकास, रोजगारी सिर्जना लगायतका आर्थिक विकासका प्रमुख आधारको विकास र व्यवस्थापनका लागि १ करोड ६५ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु।
११. नगरपालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक तथा लक्षित वर्ग लगायतको सामाजिक विकासका प्रमुख पक्षहरूको विकास र व्यवस्थापनका लागि ५ करोड ३५ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु।
१२. नगरपालिकाको भौतिक पूर्वाधार विकासका लागि ५ करोड २० लाख रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु।

१३. नगरपालिकाबाट सुशासनयुक्त सेवा प्रवाह र संस्थागत क्षमता विकास कार्यका लागि १ करोड ३७ लाख ५० हजार रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु।

आदरणीय सभाका अध्यक्ष ज्यू तथा नगरसभाका सदस्यज्यूहरू,

अब म माथी प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक स्रोतको व्यवस्थापनको योजना प्रस्तुत गर्दछु।

आगामी आर्थिक वर्षका लागि अनुमान गरिएको खर्च व्यहोर्ने स्रोतमध्ये सङ्घीय समानीकरण अनुदानबाट १० करोड ६० लाख रुपैयाँ, प्रदेश समानीकरण अनुदानबाट १ करोड ६ लाख ९३ हजार रुपैयाँ, सङ्घीय सशर्त अनुदानबाट ३९ करोड ८४ लाख, प्रदेश सशर्त अनुदानबाट ३ करोड ८३ लाख ४४ हजार रुपैयाँ, सङ्घीय सम्पूरक अनुदानबाट ९१ लाख रुपैयाँ, प्रदेश सम्पूरकबाट २ करोड ६६ लाख रुपैयाँ, प्रदेश विशेष अनुदानबाट ६५ लाख रुपैयाँ, आन्तरिक राजश्व संकलन अनुमान २८ करोड ९० लाख ९३ हजार ७८२ रुपैयाँ ५० पैसा, जिल्ला राजश्व बाँडफाँड अन्तर्गत घर जग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क रु. ३ करोड रुपैयाँ, सङ्घीय विभाज्य कोषबाट राजश्व बाँडफाँड अन्तर्गत प्राप्त हुने रु. ८ करोड ६७९ लाख ४४ हजार ६२७ रुपैयाँ, प्रदेश राजश्व बाँडफाँड हुने सवारी साधन कर बापतको ३ करोड ६० लाख ७० हजार १४९ रुपैयाँ ५० पैसा तथा आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ बाट हुन जाने नगद मौज्दात रु. ७ करोड रुपैयाँ रहेको छ।

आदरणीय नगर सभाका अध्यक्ष तथा नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

१. नगरपालिकाको आ.व. २०८२/०८३ को अर्थसम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर, शुल्क, दस्तुर र महशुल सङ्कलन गर्ने, छुट दिने तथा आय सङ्कलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम मण्डनदेउपुर नगरपालिकाको नगर सभासमक्ष मण्डनदेउपुर नगरपालिकाको आर्थिक विधेयक, २०८२ र सो को अनुसूचीहरू स्वीकृतिका लागि पेस गरेको छु।
२. मण्डनदेउपुर नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को सेवा र कार्यहरूको लागि सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकम विनियोजन गर्न नेपालको संविधानको धारा २२९ को उप-धारा (२) बमोजिम मण्डनदेउपुर नगरपालिकाको नगरसभा समक्ष विनियोजन विधेयक, २०८२ र सोको अनुसूचीहरू स्वीकृतिका लागि पेस गरेको छु।
३. आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेटको अभिन्न अङ्गको रूपमा रहेको आय व्यय, राजस्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान, कार्यक्षेत्रगत व्यय अनुमान, वार्षिक विकास कार्यक्रम, सशर्त अनुदानको कार्यक्रम, वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न व्यवस्था गरेको छु।
४. यो कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्दा सहयोग गर्ने नगर प्रमुखज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, वडा अध्यक्षज्यूहरू, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, नगर सभाका सदस्यज्यूहरू, स्थानीय नीति तथा योजना, नगरपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरू तथा सरोकारवाला सबैप्रति आभार प्रकट गर्दै सफल कार्यान्वयनमा सबैको पूर्ण सहयोग प्राप्त हुने विश्वास व्यक्त गर्दछु।

विष्णुमणि नेपाल
नगर उप-प्रमुख

मिति: २०८२ असार १० गते मङ्गलबार।

अनुसूची

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को प्रस्तावित आय र व्ययको विवरण

आय		व्यय	
प्रस्तावित आय/स्रोत	रकम रु.	प्रस्तावित खर्च	रकम रु.
राजश्व बाँडफाँड संघ	८६७४४६२७	प्रशासनिक खर्च	२११५०१५५९
राजश्व बाँडफाँड प्रदेश	३६०७०१४९.५	भुक्तानी दायित्व	७८७०००००
स्थानीय राजश्व बाँडफाँड	५०००००००	दायित्व सारिएका योजनाहरु	७५३०००००
जिल्ला राजश्व बाँडफाँड	३०००००००	समपुरक योजना साझेदारी	५३८५००००
समानीकरण अनुदान संघ	१०६००००००	वडागत योजना	६०००००००
समानीकरण अनुदान प्रदेश	१०६९३०००	कापा सदस्यले प्रस्तावित नगरस्तरीय योजना	७०००००००
बैंक मौइदात	७०००००००	नगरस्तरीय पूर्वाधार विकास	५५००००००
आन्तरिक आय	२३९०९३७८३	लागत साझेदारीका दायित्व सिर्जित योजनाहरु	२१००००००
संघिय सशर्त अनुदान चालु	२५९७०००००	शिक्षा युवा तथा खेलकुद	४००००००००
संघिय सशर्त अनुदान पुर्जीगत	१३८७००००००	स्वास्थ्य सेवा तथा सरसफाई	१००००००००
संघिय समपुरक अनुदान	९१००००००	वन वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	२७५०००००
प्रदेश सशर्त अनुदान चालु	३३३४४०००	बाटो सरसफाई तथा मर्मत सम्भार	९४००००००
प्रदेश सशर्त अनुदान पुर्जीगत	५०००००००	सूचना प्रविधि विकास	१०००००००
प्रदेश समपुरक अनुदान	२६६००००००	लघु उद्यम विकास कार्यक्रम	१०००००००
प्रदेश विशेष अनुदान	६५००००००	न्यायिक समिति सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	२०००००००
जम्मा	११०७५४५५५९	राष्ट्रिय रोजगार कार्यक्रम	५००००००
		महिला बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	३५००००००
		कृषि विकास	१००००००००
		पशुपन्छी विकास सेवा	५०००००००
		संघिय सशर्त अनुदान चालु	२५९७००००००
		संघिय सशर्त अनुदान पुर्जीगत	१३८७००००००
		संघिय समपुरक अनुदान	९१००००००
		प्रदेश सशर्त अनुदान चालु	३३३४४०००
		प्रदेश सशर्त अनुदान पुर्जीगत	५०००००००
		प्रदेश समपुरक अनुदान	२६६००००००
		प्रदेश विशेष अनुदान	६५००००००
		जम्मा	११०७५४५५५९